



FROM ZERO TO HERO

HTML

INTERENT I WEB BROWSER

Kada povežemo dva ili više računara tako da mogu međusobno da komuniciraju, nastaje računarska mreža. Svaka mreža, podrazumeva i specifičan način komunikacije, tzv. **protokol**.

Internet predstavlja mrežu računara koji komuniciraju putem TCP/IP protokola. Počeci interneta datiraju iz 50-ih i 60-ih godina 20. veka, paralelno sa počecima računarstva. Zahvaljujući velikom interesovanju naučnika i inženjera, krajem 80-ih godina nastao je World Wide Web, skraćeno web.

Program specijalizovan za krstarenje webom naziva se web browser (pregledač). Prva web revolucija vezuje se upravo za pojavu jednog browser-a 1993. godine - **Mosaic** web browser. Bio je to prvi web browser sa gračkim okruženjem, za razliku od tadašnjih tekstualnih browsera.

INTERENT I WEB BROWSER

Sredinom 90-ih godina 20. veka nastalo je nekoliko browser-a koji su se takmičili u inovacijama i implementaciji HTML-a. Ujedno se pojavio i problem nekompatibilnosti napisanog kôda, jer su kompanije koje su razvijale browser-e samovoljno implementirale delove HTML specifikacije. Ova pojava naziva se ratovi browser-a i traje i dan-danas, ali u manjoj meri.

<http://gs.statcounter.com/browser-market-share>



W3C

Pitanja standardizacije HTML-a mogao je da reši jedino Tim Berners-Lee tako što je okupio tim stručnjaka i formirao **organizaciju za standardizaciju weba** pod nazivom W3C (World Wide Web Consortium). Od tada HTML ima svoju grupu ljudi koja je zadužena za razvoj i dokumentaciju svake verzije.

EVOLUCIJA HTML-A

Prva verzija HTML-a nosila je kodno ime HTML 2.0 i nastala je krajem 1995. godine. Od tada do danas, HTML je prošao kroz brojne sintaksne i strukturalne modifikacije, ali i integracije sa drugim jezicima (XML, JavaScript, CSS).

HTML zamišljen je kao jezik za kreiranje strukture dokumenta, koju zatim možemo stilizovati putem CSS-a i učiniti interaktivnom pomoću JavaScripta.

Na ovaj način nastaju tri sloja jednog weba dokumenta - struktura (HTML), prezentacija (CSS) i interakcija (JS):



ŠTA JE TO HTML?

HTML (HyperText Markup Language) je osnovni jezik kojim kreiramo web stranice i definišemo **strukturu dokumenta**. Tačnije, određujemo koji deo teksta je naslov, a koji paragraf, šta će biti link, gde će stajati slika itd.

HTML nije programski jezik, već jezik za **označavanje** (markiranje), pa otuda markup language u nazivu. HTML je jednostavan jezik za učenje jer se sastoji od nekolicine pravila koja se lako pamte.



SINTAKSA HTML-A

Tagovi

Svaki govorni i programski/markup jezik sastoji se od određenih pravila za pisanje. Ova pravila nazivamo **sintaksom jezika**. Sintaksa HTML-a veoma je jednostavna i sastoji se od **oznaka** (tagova) koji denišu gde neki element počinje i gde se završava:

```
<tag>.....sadržaj.....</tag>
```

Tagovi se pišu **malim slovima** između **uglastih zagrada** **< >**.

Kada želimo zatvoriti tag, odnosno završiti neki element, koristimo isti tag kao i prilikom otvaranja, ali dodajući **kosu crtu (/)** ispred naziva taga.

Tagovi (oznake) su engleske reči ili skraćenice istih, pa tako **h1** označava heading1, **p** označava paragraf/pasus, **a** označava anchor, tj. link itd.

SINTAKSA HTML-A

Tagovi

Tagovi se dele na **markirajuće** i **samozatvarajuće** u odnosu na to da li imaju neki sadržaj ili ne. Paragraf je primer tag-a koji ima sadržaj u vidu teksta koji će biti prikazan, dok npr. slika nema sadržaj, ali ima definisanu putanju pomoću atributa **src** (source) do slike koja će biti prikazana:

Markirajući tag:

```
<p>HTML pripada porodici markup jezika</p>
```

Samozatvarajući tag (sa ili bez kose crte na kraju u zavisnosti od verzije HTML-a):

```

```


SINTAKSA HTML-A

Atributi

Neki HTML tagovi imaju dodatne informacije u sklopu otvarajućeg taga. Ove informacije nazivaju se **HTML atributi** i imaju ulogu da dodatno podese element na koji se odnose.

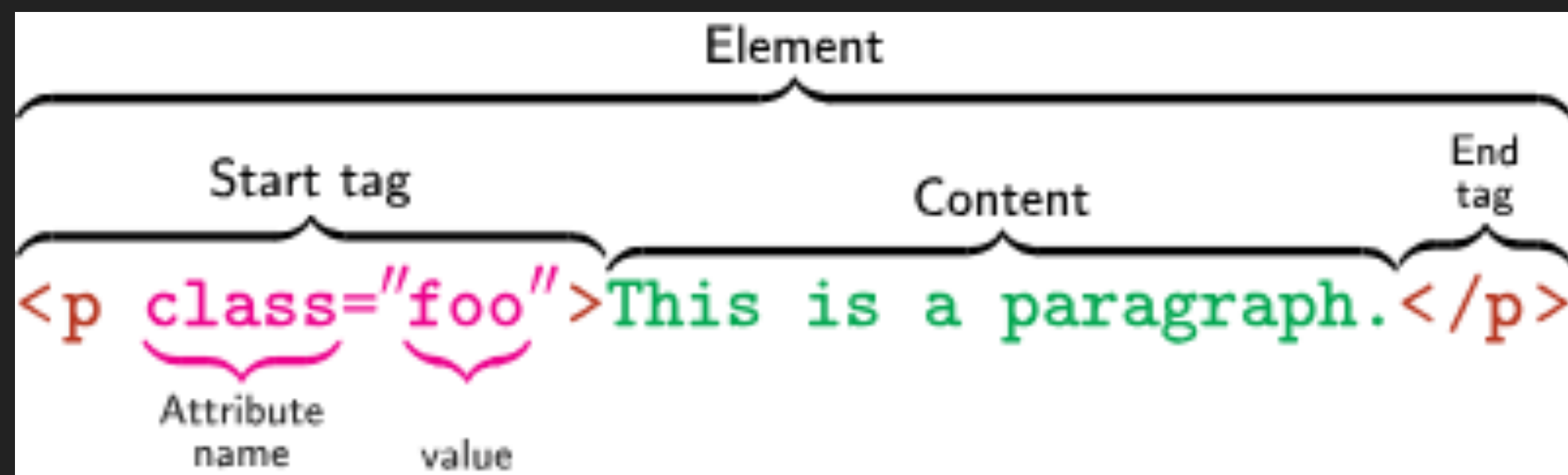
Tako element hiperlinka sadrži atribut **href** (hyper-reference) kome se putem znaka jednakosti dodeljuje vrednost pod navodnicima. O atributima konkretnih elemenata govorićemo kasnije, u početku je važno uočiti sintaksna pravila:

```
<tag attribute="vrednost"> ... sadržaj ... </tag>
```

Naziv nekog atributa uvek pišemo u sklopu otvarajućeg taga, nakon koga sledi znak jednakosti i vrednost pod navodnicima (atribut="vrednost"). Redosled atributa nije važan, ali se po nepisanom pravilu ređaju po važnosti, i obavezno razdvajaju razmakom.

HTML ELEMENTI

Kada kažemo HTML element to se odnosi na celinu koju čine tag, atributi i sadržaj.



Prvi momenat nekome ko počinje da uči HTML može delovati ometajuće. Saznanje da neki elementi u browser- u zauzimaju svu raspoloživu širinu prozora, a neki samo onoliko prostora koliko ima sadržaja (primer poređenja ispod: paragraf i link).

HTML ELEMENTI

Ako kreiramo dva paragrafa – jedan pa drugi, rezultat su dva blok teksta, jedan ispod drugog. Ako isto uradimo sa linkom, videćemo da se linkovi nastavljaju (nižu) u istoj liniji.

Zašto paragrafi prelamaju red, a linkovi ne?

Zato što je paragraf **block** (blok) element, dok je link **inline** (umetnut) element.

```
1 <p>He's not a word hero. He's a word hero because he was  
  captured. I like text that wasn't captured. If Trump Ipsum  
  weren't my own words, perhaps I'd be dating it.</p>  
2 <p>You're telling the enemy exactly what you're going to do. No  
  wonder you've been fighting Lorem Ipsum your entire adult life.  
  </p>  
3 <a href="http://google.com">Link 1</a>  
4 <a href="http://google.com">Link 2</a>  
5
```

He's not a word hero. He's a word hero because he was captured. I like text that wasn't captured. If Trump Ipsum weren't my own words, perhaps I'd be dating it.

You're telling the enemy exactly what you're going to do. No wonder you've been fighting Lorem Ipsum your entire adult life.

[Link 1](#) [Link 2](#)

HTML ELEMENTI

Block/inline koncept veoma je važan za HTML dokument jer definiše pravila za ugrađivanje elemenata jednih u druge. Analizirajući izvorni kôd neke stranice možemo uočiti da se elementi često nalaze unutar drugih elemenata. Na ovaj način, koristeći samo nekoliko HTML elemenata, možemo kreirati složene strukture dokumenata.

Kada želimo neki element ugraditi u već postojeći, neophodno je utvrditi da li je **element roditelj** (postojeći element u koji ugrađujemo novi) na nivou block-a ili inline. Pravilo je jednostavno:

- ▶ **Block roditelji** mogu unutar sebe sadržati i inline elemente i druge block elemente.
- ▶ **Inline roditelji** mogu sadržati unutar sebe samo druge inline elemente, ali ne i block elemente.

HTML ELEMENTI

Ugrađivanje tagova veoma je česta praksa prilikom kreiranja web stranica. Na primer, ako želimo postaviti logotip na web stranicu, upotrebićemo **** tag za pozivanje slike, ali isto tako je potrebno ispuniti jednu konvenciju koja se očekuje od svakog logotipa - linkovanje ka naslovnoj stranici web destinacije (sajta). Ako pogledamo nekoliko aktuelnih online destinacija, možemo uočiti da je logotip u 99% slučajeva linkovan ka početnoj stranici.

<https://dafed.org/>

BLOCK & INLINE ELEMENTS

Block

header	section	h1...h6	form
footer	aside	p	ul, ol, li
article	div	table	dl, dt, dd

Block level elements begin on a new line within the document and occupy the full available width.

Inline

span	strong	img	input
a	em	br	abbr

Inline level elements do not begin on a new line and fall into the flow of the document, maintaining their necessary width.

KORISNI LINKOVI

- ▶ [HTML5 Cheat Sheet](#)
- ▶ [A List Apart - A Preview of HTML5](#)
- ▶ [HTML5 Doctor](#)

